

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****SÜLEYMAN YOM BAŞVURUSU****Başvuru Numarası : 2015/3429****Karar Tarihi : 22/1/2019****Başkan : Burhan ÜSTÜN****Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR**

Hicabi DURSUN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Raportör : Mehmet Sadık YAMLI**Başvurucu : Süleyman YOM****Vekilleri : Av. Mehmet Ali KIRDÖK**

Av. Meral HANBAYAT

Av. Ümit SİSLİGÜN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, terör olaylarından doğan maddi zararların eksik tazmin edilmesi, manevi zararların ise hiç tazmin edilmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının; buna ilişkin idari ve yargısal sürecin makul sürede sonuçlandırılmaması nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 24/2/2015 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Birinci Bölüm Birinci Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

6. Başvurucu, Tunceli'nin Ovacık ilçesi Bilgeç köyünde ikamet etmekte iken 1994 yılında meydana gelen terör olayları neticesinde köyünün boşaltılmasıyla yerleşim yerinden göç etmek zorunda kaldığını iddia etmiş; 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılama Hakkında Kanun kapsamında zararlarının karşılanması talebiyle 3/5/2006 tarihinde Tunceli Valiliği Terör ve Terörle Mücadeleden

Doğan Zarar Tespit Komisyonuna (Komisyon) başvurmuştur. Komisyon başvurucuya 13.782,65 TL 6denmesine karar vermiştir.

7. Başvurucu s6z konusu tutarı kabul etmemiş ve vekili aracılığıyla uyuşmazlık tutanağını imzalayarak Komisyon kararının iptali istemiyle dava amıştur. Elazığ İdare Mahkemesi 30/11/2012 tarihli kararıyla 6zetle Komisyon kararının eksik incelemeye dayalı olduğu gerekçesiyle iptaline karar vermiştir. Kararda 5233 sayılı Kanun'a g6re manevi tazminata h6kmedilemeyeceği de belirtilmiştir.

8. Başvurucu, iptal kararını temyiz etmiştir. Temyiz dilekçesinde 6zellikle mahkemenin hayvan zararları ve birim fiyatlara ilişkin değerlendirmeleri ile manevi tazminata ilişkin değerlendirmesinin hukuka aykırı olduğu ileri s6r6lm6ştur. Karar, Danıştay Onbeşinci Dairesi tarafından onanmış; karar d6zeltme istemi aynı Dairenin 4/12/2014 tarihli kararıyla reddedilerek karar kesinleşmiştir.

9. Nihai karar 30/1/2015 tarihinde tebliğ edilmiştir. Başvurucu 24/2/2015 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

10. İptal kararı 6zerine anılan Komisyon tarafından yeniden yapılan inceme ve değerlendirme sonucu 6/6/2013 tarihli kararla başvurucuya 45.195,20 TL 6denmesine karar verilmiştir.

11. Başvurucu bu tutarı kabul etmiş ve vekili aracılığıyla 27/9/2013 tarihinde sulhname imzalamıştır. Anılan tutar başvurucunun vekilinin hesabına yatırılmıştır.

12. Diğer taraftan başvurucu 9/1/2013 tarihli ve 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat 6denmek Suretiyle 6z6m6ne Dair Kanun uyarınca kurulan Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Tazminat Komisyonuna (Tazminat Komisyonu) 21/2/2014 tarihinde başvurarak makul s6rede yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiş ve tazminat 6denmesini istemiştir.

13. Tazminat Komisyonu tarafından 15/12/2014 tarihli kararla başvurucunun Tunceli Valiliği Zarar Tespit Komisyonuna başvurduğu tarihte başlayan ve karar tarihi olan 15/12/2014 tarihi itibarıyla hen6z devam ettiği anlaşılan 8 yıl 8 aylık s6re için 4.100 TL tazminatın başvurucuya 6denmesine karar verilmiştir.

14. Başvurucu 4.100 TL tazminatı yetersiz bularak vek6let 6creti ile başvuru masrafları hakkında karar verilmediği iddialarıyla 11/2/2015 tarihli dilekçesiyle Ankara B6lge İdare Mahkemesine itiraz etmiştir. Ankara B6lge İdare Mahkemesi 3. Kurulu tarafından anılan karar hukuka uygun bulunarak 12/3/2015 tarihinde itiraz reddedilmiştir.

15. Kararın kesinleşmesinin ardından 4.100 TL tazminatın 8/7/2015 tarihinde başvurucu vekilinin hesabına yatırılarak 6dendiği anlaşılmıştır.

16. Başvuru formunda ve 8/1/2019 tarihine kadarki s6rete, Tazminat Komisyonuna makul s6re Őik6yetiyle yapılan başvurudan, bu başvurunun sonucundan ve lehe takdir edilen tazminattan herhangi bir Şekilde bahsedilmemiş; bilgi verilmemiştir. Daha sonra başvurucu vekili tarafından Anayasa Mahkemesine verilen 8/1/2019 tarihli dilekçede, makul s6rede yargılanma hakkının ihlal edilmesi nedeniyle Tazminat Komisyonu tarafından 15/12/2014

tarihli kararlar tazminat ödenmesine karar verildiği ve bilahare kararın infaz edildiği belirtilerek makul süreye ilişkin şikâyetten vazgeçildiği bildirilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

17. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 51. maddesi şöyledir:

"Bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvuru sahipleri aleyhine, yargılama giderlerinin dışında, ayrıca ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasına hükmedilebilir."

18. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 83. maddesi şöyledir:

"Başvurucunun istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında, ilgilinin ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 22/1/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucu 5233 sayılı Kanun kapsamında yaptığı başvuru üzerine verilen tazminatın gerçek zararını karşılamaktan uzak olduğunu, özellikle hayvan zararları ve birim fiyatlara ilişkin değerlendirmelerin gerçekçi olmadığını, manevi zararının da tazmin edilmediğini, buna karşı açtığı davadan da yeterli sonuç alamadığını belirterek mülkiyet hakkı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca Tunceli Valiliği Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zarar Tespit Komisyonunda ve ardından derece mahkemelerinde geçen sürenin çok uzun olduğunu belirterek makul sürede yargılanma hakkının da ihlal edildiğini iddia etmiştir.

B. Değerlendirme

21. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ile İçtüzük'ün 83. maddesi gereği başvuru sahiplerinin istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında ilgilinin 2.000 TL'den fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilir.

22. İlgili düzenlemeler vasıtasıyla genel hukuk teorisinde bir kamu düzeni kuralı olarak ele alınan ve genel olarak bir hakkın açıkça öngörüldüğü amaç dışında, başkalarını zarara sokacak şekilde kullanılmasının hukuk düzenince himaye edilmeyeceğini ifade eden hakkın kötüye kullanılmasının bireysel başvuru alanında özel olarak ele alındığı görülmektedir. Bu bağlamda bireysel başvuru usulünün amacına açıkça aykırı olan ve mahkemenin başvuruyu gereği gibi değerlendirmesini engelleyen davranışların başvuru hakkının kötüye kullanılması olarak değerlendirilmesi mümkündür (S.Ö., B. No: 2013/7087, 18/9/2014, § 28).

23. Bu kapsamda özellikle mahkemeyi yanıltmak amacıyla gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi, başvurunun değerlendirilmesi sürecinde vuku bulan ve söz konusu değerlendirmeyi etkileyecek nitelikte yeni ve önemli gelişmeler hakkında mahkemenin bilgilendirilmemesi suretiyle başvuru hakkında doğru bir kanaat oluşturulmasının engellenmesi, medeni ve meşru eleştiri sınırları saklı kalmak kaydıyla bireysel başvuru amacıyla bağdaşmayacak surette hakaret, tehdit veya tahrik edici bir üslup kullanılması ile söz konusu başvuru yolu kapsamında ihlalin tespiti ile ihlal ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin amaçla bağdaşmayacak surette içeriksiz bir başvuruda bulunulması durumunda başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (S.Ö., § 29; Mehmet Güven Ulusoy [GK], B. No: 2013/1013, 2/7/2015, § 32; Osman Sandıkçı, B. No: 2013/6297, 10/3/2016; Selman Kapan ve diğerleri, B. No: 2013/7302, 20/4/2016, § 50).

24. Somut olayda başvuru konusuna başvuru aynı yargılama nedeniyle 6384 sayılı Kanun uyarınca oluşturulan Tazminat Komisyonuna başvuruda bulunarak uzun yargılama nedeniyle tazminat talebinde bulunduğu ve uygun görülen tazminatın 8/7/2015 tarihinde ödendiği saptanmıştır (bkz. §§ 12-15).

25. Buna göre başvuru formu ve eklerinde aynı maddi vakıalar ve ihlal iddiasına dayalı olarak Tazminat Komisyonuna yapılan müracaat ile bu müracaatın sonucuyla ilgili herhangi bir bilgi ve belge sunulmadığı, bu açıdan başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi nedeniyle başvuru tarafından ileri sürülen iddianın yanıltıcı beyan niteliğinde olduğu anlaşılmış; başvurunun *başvuru hakkının kötüye kullanılması* nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

26. Diğer taraftan başvuru 8/1/2019 tarihli dilekçesiyle makul süreye ilişkin şikâyetinden vazgeçtiğini belirtmiştir. Başvurucunun makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasıyla ilgili olarak Tazminat Komisyonuna başvurmasının ve bu Komisyonca başvuru lehine 4.100 TL tazminata hükmedilmesinin bireysel başvurunun yapıldığı tarihten önce gerçekleşen olgular olduğu vurgulanmalıdır. Dolayısıyla başvuru konusundaki bu olguları bildirme yükümlülüğü ilk bireysel başvurunun yapıldığı tarih itibarıyla mevcuttur. Başvurucunun makul süreye ilişkin şikâyetinden feragat etmesi, sözü edilen olguları zamanında Anayasa Mahkemesine bildirme yükümlülüğünü yerine getirmediği gerçeğini değiştirmemektedir. Bu nedenle başvuru konusundaki feragat dilekçesinin varılan sonuç üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

27. Başvuru konusundaki başvuru hakkının kötüye kullanılması nedeniyle 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve İçtüzük'ün 83. maddesi uyarınca takdiren 500 TL disiplin para cezasına hükmedilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *başvuru hakkının kötüye kullanılması* nedeniyle REDDİNE,

B. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 83. maddesi uyarınca 500 TL disiplin para cezasının başvuru konusundaki TAHSİLİNE,

C. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 22/1/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ